

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ «ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΑΙΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ»****ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 «Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη» σελ.7-9**

1. Τον 3^ο αι. μ.Χ. το Ρωμαϊκό κράτος αντιμετώπιζε πολλά προβλήματα, τόσο εξωτερικά με επιθέσεις, όσο κι εσωτερικά με διωγμούς χριστιανών και πολιτική κακοδιοίκηση. Ποια μέτρα πήρε ο Κωνσταντίνος Α΄, ώστε να ανορθώσει το κράτος του που κλονιζόταν;
 - Ίδρυσε ένα νέο διοικητικό κέντρο στην Ανατολή, την Κωνσταντινούπολη.
 - Αναγνώρισε το δικαίωμα άσκησης της χριστιανικής λατρείας.
 - Καθιέρωσε στη διοίκηση τη διάκριση της πολιτικής από τη στρατιωτική εξουσία.
 - Έκοψε και έθεσε σε κυκλοφορία ένα πολύ σταθερό χρυσό νόμισμα.
2. Με τη βοήθεια του χάρτη (σελ.6) και του βιβλίου σελ.7 να αναφέρετε και να εξηγήσετε τέσσερις (4) λόγους, για τους οποίους ο Κωνσταντίνος Α΄ αποφάσισε να ιδρύσει ένα νέο διοικητικό κέντρο στην Ανατολή και συγκεκριμένα στη θέση του αρχαίου Βυζαντίου. Να κάνετε αναφορά και στη χρονολογία ίδρυσής του.
 - Η Ανατολή διέθετε, σε αντίθεση με τη Δύση, ακμαίο πληθυσμό και οικονομία.
 - Οι Χριστιανοί, στους οποίους ο Κωνσταντίνος Α΄ στηρίχτηκε πολιτικά, ήταν πολυπληθέστεροι στην Ανατολή.
 - Οι μεγάλες πόλεις της Ανατολής υπέφεραν από θρησκευτικές συγκρούσεις.
 - Από το Βυζάντιο μπορούσε να αποκρούσει ευκολότερα τους Γότθους (στο Δούναβη) και τους Πέρσες (στον Ευφράτη)

Στις 11 Μαΐου 330 μ.Χ. ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση των εργασιών και τελέστηκαν τα εγκαίνια της πόλης, η οποία έλαβε το όνομα του ιδρυτή της (Κωνσταντινούπολη).
3. Με τη βοήθεια του βιβλίου και της πηγής στη σελ.7, να γράψετε τα κτίσματα ή και τα στοιχεία της Κωνσταντινούπολης, που φανερώνουν τη σχέση της με τη Ρώμη και αυτά που φανερώνουν τον χριστιανικό της χαρακτήρα. Τέλος, να αναφέρετε ποιο κτίσμα παραπέμπει στον ιδρυτή της.
 - Κτίσματα που φανερώνουν τη σχέση της με τη Ρώμη: τείχη, φόρουμ (πλατεία), Ιερόν Παλάτιον, κτίριο της Συγκλήτου, λουτρά και δεξαμενές, Ιππόδρομο και στοές.
 - Κτίσματα που φανερώνουν τον χριστιανικό χαρακτήρα: εκκλησίες (τη Μεγάλη Σοφία, τους Αγίους Αποστόλους και την Αγία Ειρήνη, τον Άγιο Μώκιο και τον Αρχάγγελο Μιχαήλ).
 - Το κτίσμα που παραπέμπει στον Κωνσταντίνο είναι το άγαλμα του Ανίκητου Ήλιου, στο κεφάλι του οποίου βρίσκονταν 7 ακτίνες και είχε στηθεί στην κορυφή μιας πορφυρής κολόνας. Το άγαλμα αυτό παριστάνει τον Κωνσταντίνο ως Θεό-Ήλιο.
4. Για ποιο λόγο ο Κωνσταντίνος έδειξε ευνοϊκή στάση προς τον χριστιανισμό;
Γιατί οι οπαδοί του Χριστιανισμού συγκροτούσαν τη δυναμικότερη πληθυσμιακή ομάδα της Ανατολής και η νέα αυτή θρησκεία φαινόταν ότι μπορούσε να αποκαταστήσει την κλονισμένη ενότητα του Ρωμαϊκού Κράτους.

5. Να παρουσιάσετε πέντε (5) ενέργειες του Κωνσταντίνου, από τις οποίες φαίνεται η θετική του στάση απέναντι στον χριστιανισμό;

- Μετέφερε το Χριστόγραμμα στα νομίσματα
- Εξέδωσε ευνοϊκούς νόμους για τους χριστιανούς
- Υπέγραψε με τον Λικίνιο το διάταγμα των Μεδιολάνων
- Έπαυσε τους διωγμούς των χριστιανών
- Συγκάλεσε την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο

6. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

α. Χριστόγραμμα (τι ήταν, πού το βρίσκουμε)

Μονόγραμμα του Χριστού, σημαντικό χριστιανικό σύμβολο, το οποίο βρίσκουμε στη στρατιωτική σημαία (λάβαρν) και στα νομίσματα.

β. Διάταγμα Μεδιολάνων (πότε υπογράφηκε, από ποιους, τι προνοούσε)

Υπογράφηκε το 313 μ.Χ. από τον Κωνσταντίνο Α΄ και τον Λικίνιο και αναγνώρισε στους Χριστιανούς ελευθερία άσκησης της λατρείας τους εξισώνοντας έτσι τα δικαιώματά τους με αυτά των άλλων θρησκειών του Ρωμαϊκού Κράτους.

γ. Α΄ Οικουμενική Σύνοδος (πότε και πού έγινε, τι αποφασίστηκε)

Έγινε το 325 μ.Χ. στη Νίκαια της Βιθυνίας και εκεί διατυπώθηκε η διδασκαλία της Εκκλησίας έναντι των αιρέσεων που είχαν ήδη εμφανισθεί.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 «Εξελίξεις ως τις αρχές του 6^{ου} αι.» σελ. 10-11

1. Αφού μελετήσετε τη σελ.10 του βιβλίου σας να γράψετε τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που αντιμετώπιζε το Πρώιμο Βυζαντινό κράτος.

Τα χαρακτηριστικά της οικονομίας:

- Η κύρια πηγή πλούτου ήταν η γεωργία.
- Το κράτος ακολουθούσε παρεμβατική πολιτική, προσπαθώντας να καθορίσει τις οικονομικές εξελίξεις.
- Στις εμπορικές συναλλαγές χρησιμοποιούνταν ευρύτατα το νόμισμα, αντίθετα οι ανταλλαγές είδους με είδος ήταν περιορισμένες (εκχρηματισμένη οικονομία).
- Οι πόλεις είχαν βαρύνουσα οικονομική σημασία

Προκάλεσαν τα ακόλουθα κοινωνικά προβλήματα:

- Στην ύπαιθρο η γη άρχισε να συγκεντρώνεται στα χέρια των μεγάλων γαιοκτημόνων, που μετέτρεπαν τους καταχρεωμένους μικροϊδιοκτήτες σε εξαρτημένους αγρότες ή πάροικους.
- Οι φόροι έπλητταν βαρύτερα τον αγροτικό από τον αστικό πληθυσμό
- Πολλοί αγρότες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη γη τους και να καταφύγουν στις μεγαλουπόλεις
- ο πολυάριθμος πληθυσμός των πόλεων υπέφερε από τη φτώχεια και γι' αυτό συχνά προκαλούσε ταραχές.

2. Πώς δημιουργήθηκε το γερμανικό πρόβλημα;
Όταν πέθανε ο Θεοδόσιος Α' (395 μ.Χ.), το Ρωμαϊκό Κράτος χωρίστηκε σε ανατολικό και δυτικό τμήμα. Έτσι μοιρασμένο αντιμετώπισε ως τα τέλη του 5ου αι. τις επιθέσεις γερμανικών φύλων.
3. Ποια μέτρα πήρε το Ανατολικό τμήμα, για να αντιμετωπίσει την απειλή των Γότθων και ποια το Δυτικό και ποιο αποτέλεσμα είχαν τα μέτρα αυτά;
- Το Ανατολικό τμήμα εξουδετέρωσε την απειλή των γερμανικών λαών, πείθοντας τους αρχηγούς τους να στραφούν προς τη Δύση ή επιτρέποντας να εγκατασταθούν ειρηνικά στα εδάφη τους, αντίθετα η ερημωμένη από τους πληθυσμούς της και οικονομικά εξαντλημένη Δύση υπέκυψε στα γερμανικά φύλα.
 - Τα μέτρα του Ανατολικού κράτους είχαν ως αποτέλεσμα, να δημιουργηθεί σοβαρός κίνδυνος εκγερμανισμού του κράτους, γιατί έδωσαν στους ηγέτες των Γερμανών ανώτερες θέσεις στο στρατό και τη διοίκηση, ώστε να επιτύχουν την ενσωμάτωσή τους, ενώ στο Δυτικό τμήμα ιδρύθηκε από τους Γότθους το Οστρογοτθικό Βασίλειο.
4. Πώς αντέδρασαν οι Βυζαντινοί λόγιοι και πολιτικοί για την αντιμετώπιση του εκγερμανισμού;
Τότε οι βυζαντινοί λόγιοι και πολιτικοί αντέδρασαν, οργανώνοντας ένα είδος πατριωτικού και αντιγερμανικού κόμματος. Το κόμμα αυτό ξεσήκωσε τον λαό της πρωτεύουσας που εξόντωσε τους Γότθους και τον αρχηγό τους Γαϊνά (400 μ.Χ.). Έτσι εξουδετερώθηκε προσωρινά ο γοτθικός κίνδυνος.